

του Μιχαήλ Χούλη, θεολόγου

Όταν οι Ιουδαίοι γιόρταζαν ένα μήνα περίπου προ του Πάσχα την εορτή των Πουρίμ, εις ανάμνηση της απελευθέρωσης των Ιουδαίων δια της Εσθήρ, ο Ιησούς ανέβηκε στα Ιεροσόλυμα. Κοντά στην προβατική πύλη του τείχους της πόλεως, δια της οποίας τα ζώα οδηγούνταν μέσα στην πόλη, ακόμα υπάρχει, λέγει ο ευαγγελιστής Ιωάννης (παρά την καταστροφή των Ιεροσολύμων, που συνέβη δύο τουλάχιστον δεκαετίες πριν από τη συγγραφή του ευαγγελίου), μια δεξαμενή (λίμνη σχηματιζόμενη από πηγή, που ονομάζεται σήμερα 'πηγή της Παρθένου'), η οποία στα εβραϊκά αποκαλείται 'Βηθesda', ήτοι 'οίκος ελέους του Θεού' (λόγω των συνεχόμενων εν αυτή ευεργεσιών Του), με πέντε τριγύρω της θόλους, στοές, δηλαδή υπόστεγα, για να εξυπηρετούνται οι ασθενείς.

Σ' αυτές τις στοές κείτονταν (αρκετοί καθ' όλο το έτος) πολλοί άρρωστοι, τυφλοί, κουτσοί, με ατροφικά μέλη (παραλύτοι), που περίμεναν (με ελπίδα και πίστη) να αναταραχθεί το νερό. Διότι από καιρό σε καιρό (όχι πάντοτε, αλλά όποτε έκρινε ο Θεός), ένας άγγελος Κυρίου -επιδεικνύουν οι άγγελοι ευαισθησία προς τους ανθρώπους και προστασία, το δε όνομα του αγγέλου 'Ραφαήλ' στο βιβλίο του Τωβίτ, σημαίνει 'ιατρός Θεού'- κατέβαινε στη δεξαμενή και ανατάραζε τα νερά. Όποιος λοιπόν έμπαινε πρώτος, μετά την αναταραχή του νερού, αυτός γινόταν καλά (ώστε να υπάρχει πάντα στους ανθρώπους εγρήγορη πίστewς και όχι αναγκαστική νομοτέλεια), όποια κι αν ήταν η αρρώστια (ψυχική και σωματική, αφού ο Θεός είναι παντοδύναμος) που τον ταλαιπωρούσε (αυτό υποδεικνύει θεϊκή χάρη και θεραπεία, αφού η ιαματική ενέργεια των υδάτων δεν θεραπεύει π.χ. τυφλούς και κουτσούς). Εκείνη η κολυμβήθρα, επεξηγούν οι άγιοι Πατέρες, τύπος ήταν της κολυμβήθρας του αγίου βαπτίσματος, δια του οποίου η χάρις του Θεού εκχύνεται προς τους προσερχόμενους, δεν μειώνεται, επενεργεί τη θεραπεία σε όλους τους βαπτιζόμενους, και δεν περιορίζεται χρονικά.

Εκεί ήταν κι ένας άνθρωπος, άρρωστος τριάντα οκτώ ολόκληρα χρόνια. Δεν σημαίνει αυτό βέβαια ότι ο ασθενής περίμενε 38 έτη κοντά στην κολυμβήθρα, αλλά δεικνύει την μακροχρόνια πάθησή του και το ανίατον αυτής, για να φανεί στη συνέχεια το ύψος της ευεργεσίας δια του Ιησού και εκ του Ιησού. Το γεγονός αποδεικνύει για άλλη μια φορά την υπερφυσικώς χορηγούμενη θεραπεία, αφού σε εκείνο το χώρο περίμεναν και θεραπεύονταν και πολλοί κατεχόμενοι από ανίατα νοσήματα. Όταν τον είδε ο Ιησούς κατάκοιτο και ανήμπορο να ανασηκωθεί, και με τη θεία Του διερευνητική ματιά διέκρινε ότι για πολλά χρόνια ήταν ασθενής -οι υπομόνοντες με ελπίδα προς τον Κύριον ευεργετούνται υπ' Αυτού πλουσίως- τον ρώτησε: «Θέλεις να γίνεις καλά;» Η ερώτηση του Χριστού αποσκοπούσε στη συνειδητοποίηση δυνατότητας σωτηρίας από Αυτόν τον ίδιο ως Θεάνθρωπο, και άρα στο να αναχθεί ο παραλυτικός προς την βοήθειαν του Υψίστου. Του αποκρίθηκε ο άρρωστος (με πραότητα, ενώ θα μπορούσε λόγω της μακροχρονίου ασθενείας να έχει ψυχικά σκληρόνει): «Κύριε (δείχνει προς τον Ιησού σεβασμό και ταπείνωση), ΔΕΝ ΕΧΩ ΚΑΝΕΝΑΝ να με βάλει στη δεξαμενή μόλις αναταραχθούν τα νερά. Έτσι, ενώ εγώ προσπαθώ να πλησιάσω (συρόμενος) μόνος μου, πάντοτε κάποιος άλλος κατεβαίνει στο νερό ΠΡΙΝ από μένα» (επιβεβαιώνεται εκ νέου εδώ η θαυματουργικώς άνωθεν χορηγούμενη ίαση). Από τα τελευταία λόγια του

ασθενούς, διδασκόμαστε τα εξής: 1. Ο καθένας ενεργούσε μόνο με το συμφέρον του, αδιαφορούσαν γι' αυτόν, και ουδείς του έδειξε αγάπη (ώστε να του δώσει τη θέση του), στάση που δεν πρέπει να χαρακτηρίζει τη ζωή των χριστιανών. 2. Οφείλουμε να είμαστε υπομονετικοί και προς τις μεγαλύτερες περιφρονήσεις, διότι ο Θεός δεν ξεχνά κανέναν, ενώ αντίθετα έχει πάντα το σκοπό Του προς τη σωτηρία μας. 3. Πόσοι και πόσοι συνάνθρωποί μας δεν έχουν πράγματι 'κανέναν' για να ανταλλάξουν έναν λόγο, να τους παρηγορήσουν ή να τους συντρέξουν. Την έλλειψη ενδιαφέροντος των άλλων προς το πρόσωπο του παραλύτου (και προς κάθε αναξιοπαθούντα) θεραπεύει ο Χριστός, δεδομένου ότι σε λίγο θα τον αποκαταστήσει και πάλι στην κοινωνία (και δια της Θ. Κοινωνίας μάς συντροφεύει για πάντα) και θα απολαύει πλέον την φιλία και παρουσία των άλλων (και του Αγίου Πνεύματος). Ο Ιησούς τού λέει: «Σήκω πάνω, πάρε το κρεβάτι σου και περπάτα» (για να διαπιστώσει την εκ νέου δύναμη και κίνηση των μελών του). Δεν του είπε ο Ιησούς: "Σου εύχομαι να γίνεις καλά", σαν να ήταν ένας ακόμη προφήτης, αλλά επιτάσσει την αρρώστια ως Θεός, και αυτή απομακρύνεται στη στιγμή. Κι ΑΜΕΣΩΣ ο άνθρωπος έγινε καλά, ΣΗΚΩΣΕ το κρεβάτι του (έδειξε εμπιστοσύνη, αποπειράθηκε και σηκώθηκε, ένεκα της πίστεώς του συνεργάστηκε με τον Χριστό) και περπατούσε (πλήρως δηλαδή θεραπεύτηκε). Για να μη φανεί ότι τέχνασμα ήταν ή κούφια λόγια εντυπωσιασμού του πλήθους.

Η ημέρα που έγινε αυτό ήταν Σάββατο (και δεν ήταν τυχαίο που ο Κύριος θαυματουργούσε κατά το Σάββατο, αφού έτσι το θαύμα γινόταν ευρέως γνωστό). Έλεγαν λοιπόν οι Ιουδαίοι άρχοντες στον θεραπευμένο, η πράξη του οποίου μπορούσε να επιφέρει ακόμη και λιθοβολισμό: «Είναι Σάββατο, και δεν επιτρέπεται να σηκώνεις και μεταφέρεις το κρεβάτι σου» (Κατά την Κυριακή πλέον, για εμάς τους χριστιανούς, πρέπει να αποδιώχνουμε όχι την σωματική αργία, αλλά των κακών την αστοχία). Οι Ιουδαίοι άρχοντες δεν έβλεπαν το μεγαλείο του θαύματος, αλλά παρέμεναν δούλοι της τυπικότητάς τους. Αυτός όμως τους απάντησε: «Εκείνος που μ' έκανε καλά, ΕΚΕΙΝΟΣ μου είπε "πάρε το κρεβάτι σου και περπάτα"». Δηλαδή τους έλεγε: "Αφού μπόρεσε να με κάνει καλά, σημαίνει ότι οφείλω να τον υπακούσω, διότι δεν είναι συνηθισμένος άνθρωπος, αλλά εκ Θεού ορμάται την θεραπεία". Τον ρώτησαν: «Ποιος είναι ο άνθρωπος (ομιλούντες περιφρονητικά για να τον συκοφαντήσουν στη συνέχεια) που σου είπε "πάρε το κρεβάτι σου και περπάτα";» Ο θεραπευμένος όμως δεν ήξερε να πει ποιος ήταν -διότι δεν ήταν ακόμη σε όλους γνωστός ο Ιησούς στα Ιεροσόλυμα, όπως δυστυχώς και σε πολλούς ανθρώπους παγκοσμίως. Και ενώ ευεργετούμαστε δια της μεσιτείας Του συνεχώς, αγνοούμε Αυτόν προσωπικώς!- επειδή ο Κύριος είχε φύγει απαρατήρητος δια μέσου του πλήθους που ήταν μαζεμένο εκεί, ένεκα της ταπείνωσής Του, αλλά και για να κατασιγάσει τον φθόνο των Ιουδαίων.

Μετά από κάμποσο καιρό (αφού μειώθηκε η απήχηση και τα αρνητικά των φανατικών Ιουδαίων συναισθήματα εκ του γεγονότος), ο Ιησούς βρήκε τον ιαθέντα στον ναό (αποσκοπώντας και στην ψυχική θεραπεία του πρώην παραλύτου, ο οποίος εξάλλου ευχαριστούσε τον Θεό προσευχόμενος) και του είπε: «Βλέπεις, έχεις γίνει καλά. Από εδώ και πέρα μην αμαρτάνεις, για να μην πάθεις τίποτα χειρότερο». Δια των λόγων λοιπόν του Χριστού διαπιστώνουμε: (α) πως αν και πολλές ασθένειες δεν οφείλονται φυσικά σε αμαρτωλή ζωή, εν τούτοις πολλές

αμαρτίες (άστατη ζωή, πάθη, μνησικακία, αλκοολισμός, πνευματική νέκρωση κ.α.) οδηγούν σε νευρώσεις και σε οργανικές δυσλειτουργίες, (β) πως υπάρχει πάντοτε ο κίνδυνος υποτροπής στα λάθη, στην αποτυχία και τα πάθη (Ματθ. 12,45), (γ) πως η κοινωνία και αγαπητική σχέση με τον Ιησού και τους συνανθρώπους μάς σώζει και όχι απλά η σωματική θεραπεία, γι' αυτό απαιτείται ασκητική εγρήγορση, μετάνοια και μυστηριακή ζωή εν τω ναώ και εν τη κοινή λατρεία, όπου και ο θεραπευθείς συνάντησε τον Ιησού, και (δ) πως ο Χριστός γνωρίζει ως Θεός τα πάντα, ακόμη και τα μη λεχθέντα και τα απόρρητα των ανθρώπων. Ο άνθρωπος έφυγε αμέσως και ανάγγειλε στους Ιουδαίους άρχοντες ότι ο Ιησούς ήταν αυτός που τον γιάτρεψε (ως ευγνώμων και όχι σαν προδότης, ενώ υπεισέρχεται εν μέρει και το συμφέρον εξαλείψεως της προσωπικής του ευθύνης ενώπιον των ιουδαϊκών αρχών). Όπως και να' χει όμως, πάλι τον ιατρόν ψυχών και σωμάτων έκανε γνωστό στους πάντες.

Γι' αυτόν τον λόγο οι Ιουδαίοι καταδίωκαν (κατ' εξακολούθησιν) τον Ιησού και ζητούσαν να τον σκοτώσουν, γιατί έκανε τα έργα αυτά το Σάββατο (η πρώτη φανερή εκδήλωση της συνεχιζόμενης έκτοτε εχθρότητάς τους). Ο Ιησούς όμως τους έλεγε: «ΟΠΩΣ ο Πατέρας ΜΟΥ εξακολουθεί να εργάζεται ως τώρα (επί του προνοείν), ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ και εγώ εργάζομαι (συνεχώς)». Τους λέγει δηλαδή: (α) Ότι είναι λάθος να Τον κατηγορούν, όπως δεν κατηγορούν τον Θεό, ο οποίος πάντοτε εργάζεται και είναι Πατέρας Του, (β) Ότι η ανάπαυση του Θεού κατά το Σάββατο δεν σημαίνει αναισθησία, αλλά ενέργεια ευεργεσίας και αγάπης που πρέπει να χαρακτηρίζει και τους ανθρώπους, (γ) Ότι εργάζεται ο Κύριος και ως Υιός του Θεού εν τη Τριαδική Του ζωή και δημιουργεί και οικονομεί και προνοεί και συντηρεί και ενδιαφέρεται για σύμπασα την δημιουργία Του και ιδιαιτέρως για τον άνθρωπο (άρα απορρίπτεται η πλανεμένη θεωρία του Δεισμού πως δεν μεριμνά ο Θεός για τα ανθρώπινα και παραμένει απομακρυσμένος), (δ) Ότι και ως Θεάνθρωπος εξακολουθεί να εργάζεται, εμφανίζοντας δημόσια την τελεία υπακοή προς τον Πατέρα Του, και ταυτόχρονα την τελεία ένωση μαζί Του. Γι' αυτά τα λόγια που είπε ο Χριστός, οι Ιουδαίοι άρχοντες επιζητούσαν ακόμη περισσότερο να τον σκοτώσουν (χωρίς να ελέγχουν καθημερινά, όπως όφειλαν, τις αποδείξεις-θαύματα και τη μοναδική διδασκαλία Του), γιατί όχι μόνο παραβίαζε τους κανόνες για το Σάββατο (πρώτη σημαντική αιτία της έχθρας τους), αλλά και το Θεό τον ονόμαζε πατέρα Του, ΕΞΙΣΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥ (κατά τη φύση) ΜΕ ΤΟΝ ΘΕΟ, κατ' αποκλειστικήν δηλονότι έννοιαν (δεύτερη σοβαρότερη αιτία εναντίωσής τους) [Ιω. 5,1-18].

Ας μην αποθαρρυνόμαστε επομένως ποτέ, και ας μην είμαστε αχάριστοι (όπως δεν ήταν και ο ιαθείς παραλυτικός) προς τον ευεργέτη μας Χριστό. Υπάρχει σωματική Βηθεσδά, όπως υπάρχει και πνευματική Βηθεσδά. Ένας θεραπευμένος σωματικά, μπορεί να είναι (και να μείνει) και παράλυτος πνευματικά. Εκατομμύρια άνθρωποι όμως αναγεννώνται στο διάβα της ιστορίας, δια της ευσεβούς και αγιοπνευματικής ζωής των, αγιάζονται δια του λουτρού της Ιεράς Εξομολογήσεως και της Θείας Μεταλήψεως, και πράττουν καθημερινά το θέλημά Του. Άλλωστε η υγεία του σώματος είναι πρόσκαιρη, λόγω καί του γήρατος καί του αιφνιδίου θανάτου. Η υγεία του πνεύματός μας και η ανόθευτη και αληθινή πίστη είναι τα μελήματά μας, αφού δι' αυτών καλούμαστε να ζήσουμε αιωνίως και ψυχοσωματικώς εν τη αγκάλη του Τριαδικού Θεού {βλ. Π. Ν. Τρεμπέλα, 'Υπόμνημα

εις το κατά Ιωάννην Ευαγγέλιον', εκδ. Ο Σωτήρ, 1990, σελ. 170-182).